

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2012

I. senát

Nálezy:

Spisová značka	I. ÚS 507/2011
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozhodnutím najvyššieho súdu – disciplinárneho súdu druhého stupňa.</p> <p>Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol sudcom najvyššieho súdu a v súčasnosti je sudcom krajského súdu.</p> <p>Najvyšší súd (ako prvostupňový disciplinárny súd) rozhodnutím uznal sťažovateľa za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase rozhodovania (ďalej len „zákon o sudcoch“) a zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. g) zákona o sudcoch. Ako trest mu bolo najvyšším súdom uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 zákona o sudcoch, a to preloženie na súd nižšieho stupňa. Protí tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie.</p> <p>Predsedička odvolacieho disciplinárneho senátu nariadila termín verejného zasadnutia odvolacieho disciplinárneho senátu na 12. september 2011 a o tomto termíne boli riadne upovedomení sťažovateľ, jeho obhajca a predseda najvyššieho súdu.</p> <p>Listom zo 7. septembra 2011 (doručeným toho istého dňa) sťažovateľ potvrdil prevzatie upovedomenia o termíne pojednávania (toto mu bolo doručené 2. augusta 2011, pozn.), ospravedlnil svoju neúčast' na tomto pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti začatej od 6. septembra 2011 a zároveň požiadal o odročenie pojednávania na iný termín, pretože sa ho chce osobne zúčastniť.</p> <p>Alternatívne navrhol uskutočnenie neverejného zasadnutia, ak by bola zohľadnená jeho odvolacia obrana. Ako prílohu k tomuto ospravedlneniu sťažovateľ priložil kópiu dokladu o jeho práceneschopnosti od 6. septembra 2011 vystavenú ošetrujúcou lekárkou pre diagnózu M54 (z verejne dostupných databáz zistené, že táto diagnóza znamená „bolesť chrbtice-dorzalgia“, pozn.).</p> <p>V rámci tohto dokladu o práceneschopnosti boli sťažovateľovi povolené denné vychádzky od 10.00 h do 12.00 h a od 15.00 h do 17.00 h. Na základe uvedenej žiadosti sťažovateľa bolo zrušené stanovené pojednávanie na 12. september 2011, čo bolo oznámené účastníkom.</p> <p>Opatrením predsedníčky odvolacieho disciplinárneho senátu bol nariadený ďalší termín verejného zasadnutia odvolacieho disciplinárneho senátu na 17. október 2011 o 12.00 h, o čom boli upovedomení sťažovateľ, jeho právny zástupca a predseda najvyššieho súdu.</p> <p>Na základe žiadosti predsedníčky odvolacieho disciplinárneho senátu listom ošetrujúca lekárka sťažovateľa oznámila, že sťažovateľ je práceneschopný od</p>

	<p>6. septembra 2011 z diagnosticko-liečebných dôvodov. K ďalšiemu trvaníu práceneschopnosti sa nevedela vyjadriť, keďže zatiaľ nemá „<i>k dispozícii všetky výsledky realizovaných vyšetrení (CT a iné)</i>“. Zároveň uviedla, že „<i>pacient dostáva perorálnu a infúziu liečbu s anelgeticko-spasmolytickými účinkami, čím môže byť ovplyvnená jeho pozornosť</i>“.</p> <p>Právny zástupca sťažovateľa faxom zo 14. októbra 2011 predsedníčke odvolacieho disciplinárneho súdu oznámil, že sťažovateľ „<i>je naďalej práce neschopný a jeho zdravotný stav mu neumožňuje zúčastniť sa nariadeného pojednávania dňa 17. 10. 2011</i>“. Zároveň ospravedlnil ich neúčast' na tomto pojednávaní a požiadal o jeho odročenie.</p> <p>Z obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí odvolacieho disciplinárneho senátu vyplýva, že tohto zasadnutia sa zúčastnil zástupca predsedu najvyššieho súdu a nezúčastnila sa strana sťažovateľa, ktorá svoju neúčast' ospravedlnila 14. októbra 2011.</p> <p>Následne bolo uznesením rozhodnuté o tom, že sa bude pojednávať v neprítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu, bol oboznámený doterajší priebeh odvolacieho konania, bol vypočutý zástupca predsedu najvyššieho súdu, sudcom spravodajcom bol zreferovaný doterajší priebeh pojednávania na prvostupňovom disciplinárnom súde a po porade senátu bolo vyhlásené rozhodnutie vo veci.</p> <p>Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd svojím výrokom zrušil prvostupňové rozhodnutie a vo veci sám rozhodol.</p> <p>Napadnutým rozhodnutím bolo sťažovateľovi uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. a) zákona o sudcoch, a to preloženie na súd nižšieho stupňa. Súdna rada na podklade napadnutého rozhodnutia uznesením preložila sťažovateľa na výkon funkcie sudcu na krajský súd.</p> <p>Sťažovateľ najvyššiemu súdu (ako druhostupňovému disciplinárnemu súdu) v podstatnom vytýkal, že rozhodol na verejnom zasadnutí napriek tomu, že ako sťažovateľ, tak aj jeho právny zástupca sa na tomto pojednávaní nezúčastnili (sťažovateľ bol dlhodobo práceneschopný), svoju neúčast' riadne a včas ospravedlnili a žiadali verejné pojednávanie z tohto dôvodu odročiť. Najvyšší súd napriek uvedenému na verejnom pojednávaní vo veci konal a rozhodol.</p> <p>Sťažovateľ navrhol rozšíriť petit sťažnosti aj na zrušenie uznesenia súdnej rady, „<i>ktoré je jednoznačne rozhodnutím nadväzujúcim a vyplývajúcim z napadnutého rozhodnutia</i>“. Poukázaním na ustanovenie § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažovateľ podmienil toto rozšírenie petitu skutočnosťou, že najskôr dôjde k vysloveniu porušenia ním označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Disciplinárny súd v zmysle judikatúry ústavného súdu sa síce nepovažuje za všeobecný súd, ktorého právomoc je vymedzená v čl. 142 ods. 1 ústavy, ale na druhej strane je súdom, ktorého pôsobnosť je definovaná v zákone o sudcoch a je zameraná výlučne na disciplinárne veci sudcov všeobecných súdov. Disciplinárne konanie má povahu a znaky trestného konania a disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach.</p> <p>V predmetnej veci bolo úlohou ústavného súdu rozhodnúť o tom, či napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené označené základné práva sťažovateľa.</p> <p>V rozsahu sťažovateľom namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na rozhodovacia prax EŠLP, ktorý pri aplikácii práva na osobnú účasť v súdnom konaní pri prerokovaní vlastnej veci dôsledne odlišuje medzi občianskoprávnym a trestnoprávnym konaním, ktorého znaky má aj posudzované konanie.</p> <p>Kým v trestnom konaní sa osobná prítomnosť súdnej osoby hodnotí predovšetkým z pohľadu osobitných práv vyplývajúcich pre trestné konanie, najmä z druhého a tretieho odseku čl. 6 dohovoru, tak v občianskom súdnom konaní je osobná prítomnosť účastníka sporu viac spojená s procesnoprávnymi následkami neúčasti na konaní.</p> <p>Právo na osobnú prítomnosť na súdnom konaní sa chápe viac ako oprávnenie účastníka konania, a nie ako podmienka spravodlivého súdneho procesu. V každom prípade však musia byť dodržané aspoň procesnoprávne podmienky vyžadované vo vnútroštátnom právnom poriadku.</p> <p>EŠLP uviedol, že v zmysle jeho doterajšej judikatúry platí čl. 6 dohovoru tiež pre kasačnú a odvolaciu súdnu inštanciu, avšak prítomnosť obvineného na týchto úrovniach konaní nemá rovnaký význam ako na konaniach prvoinštančných. Právo osobnej účasti na súdnom konaní nemožno a fortiori odvodiť z čl. 6 dohovoru ani v prípade, keď odvolací súd má úplnú jurisdikciu. Potrebné je zohľadniť tiež osobitosti konania v danej veci a spôsob, akým boli prezentované a obhajované záujmy obvineného pred odvolacím</p>

súdom, a to najmä s prihliadnutím na otázky, o ktorých bolo potrebné rozhodnúť, ako aj na ich dôležitosť pre odvoláciu inštanciu a pre odvolávajúceho sa.

Vo veci Stefčo Vodeničarov vs. Slovenská republika ESEP akcentoval, že z cieľa a účelu čl. 6 ods. 1 dohovoru a z chápania spravodlivého súdneho procesu je zrejmé, že obžalovaný musí mať právo zúčastniť sa na prejednaní jeho prípadu a že zmluvné štáty musia prejavovať usilovnosť, aby zabezpečili, že sa práva zaručené týmto ustanovením využívajú účinným spôsobom.

Dôležitým aspektom pri posudzovaní neprítomnosti disciplinárne stíhaného sudcu na súdnom konaní (jeho časti) je konanie samotného disciplinárne stíhaného sudcu, to znamená, či jeho neprítomnosť na súdnom konaní nebola zavinená aj jeho správaním, resp. či jeho neprítomnosť v rámci odvolacieho konania je vo vzťahu k označeným právam, ktorých porušenie sa namieta, ešte ústavne udržateľná.

Ústavný súd posudzujúci nosné dôvody podanej sťažnosti a s poukazom na samotný priebeh súdneho konania vo veci sťažovateľa považuje za potrebné uviesť, že neúčast' sťažovateľa na verejnom pojednávaní uskutočnenom pred odvolacím disciplinárnym súdom bolo v okolnostiach danej veci potrebné vnímať (aj) cez prizmu jeho správania počas prejednávania veci prvostupňovým disciplinárnym súdom. Podľa názoru ústavného súdu (zhodne so zisteniami disciplinárných súdov) si sťažovateľ až po mnohonásobne neúspešných pokusoch o doručenie predvolania prevzal upovedomenia o termíne verejného pojednávania, vyhýbal sa kontaktu s disciplinárnym súdom, hoci na základe zaangažovanosti jeho okolia (jeho rodinných príslušníkov, polície, okresného súdu) nepochybne musel mať vedomosť o ňom.

Sťažovateľ sa zúčastnil na verejných pojednávaniach pred prvostupňovým disciplinárnym súdom. Teda sťažovateľ (a tiež jeho advokát) mali možnosť sa riadne vyjadriť k návrhu, k priebehu samotného súdneho konania a ku vykonanému dokazovaniu.

Sťažovateľ bol kvalifikovane zastúpený advokátom, ktorý bol dostatočne oboznámený s obsahom prejednávanej veci. Ak by sa aj sťažovateľ nemohol zúčastniť verejného pojednávania pred odvolacím disciplinárnym súdom, nič nebránilo jeho advokátovi, aby sa tohto pojednávania zúčastnil a bránil záujem sťažovateľa. Právny zástupca sťažovateľa neuviedol žiadny osobný dôvod, ktorý by mu bránil zúčastniť sa inkriminovaného pojednávania pred odvolacím disciplinárnym súdom.

Sťažovateľ a jeho právny zástupca poskytli súdu podrobné písomné dôvody odvolania, ktoré tvorili rámec odvolacieho konania a o ktorých odvolací disciplinárny súd aj rozhodoval.

Sťažovateľ v tomto ohľade dokonca podrobne písomne reagoval aj na vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu k podanému odvolaniu.

Odvolací disciplinárny súd pristúpil k verejnemu prejednávaniu podaného odvolania až potom, ako najskôr akceptoval požiadavku sťažovateľa a jeho právneho zástupcu o zmenu už stanoveného termínu odvolacieho konania.

Aj podľa názoru ústavného súdu, vzhľadom na lekárkou povolené denné vychádzky sa sťažovateľ mohol zúčastniť stanoveného termínu súdneho pojednávania.

Ústavný súd k uvedenému dodáva, že nemenej podstatnou pre jeho závery bola skutočnosť, že z hľadiska materiálneho bolo o veci sťažovateľa (jeho odvolaní) riadne rozhodnuté a sťažovateľ mal možnosť uviesť dôvody, pre ktoré nesúhlasil s prvostupňovým rozhodnutím, čo aj podrobným písomným podaním učinil.

Napokon sťažovateľ podrobným písomným podaním reagoval aj na vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu k podanému odvolaniu a v rámci samotného odvolacieho konania sa nevedlo žiadne nové/dalšie dokazovanie (okrem všeobecného prednesu zástupcu protistrany, pozn.). Odvolacím konaním teda nemohlo dôjsť ani k porušeniu zásad kontradiktórnosti či rovnosti.

A keďže ústavný súd ani nezistil, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu trpí vadou arbitrárnosti alebo že by bolo zjavne neodôvodnené, rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím najvyššieho súdu – disciplinárneho súdu porušené neboli.

Sťažovateľ neskorším podaním navrhol rozšíriť petit sťažnosti aj na zrušenie uznesenia súdnej rady. Ústavný súd nezistiac porušenie v petite označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu rozhodol o tomto návrhu tak, že mu

	nevyhovel. Ak sa totiž nepreukázalo porušenie označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, nemohlo potom dôjsť ani k porušeniu sťažovateľových práv v súvislosti s uznesením súdnej rady.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 7/02, III. ÚS 392/2010, II. ÚS 140/2011 ESLP: Kremzow vs. Rakúsko (rozhodnutie z 21. septembra 1993, Annuaire, č. 268-B); Kamasinski z roku 1989, A-168, § 106; Fejde z roku 1991, A-212, § 31; Stefčo Vodeničarov vs. Slovenská republika (rozhodnutie z 20. mája 1998 týkajúce sa sťažnosti č. 2453/94), R.C. vs. Taliansko (správa Komisie z roku 1992 k sťažnosti č. 12953/87)

spisová značka	I. ÚS 87/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	25. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, jemu predchádzajúcim postupom a rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že spolu so svojim bratom si vo februári 1992 uplatnili na bývalom pozemkovom úrade reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov.</p> <p>Obvodný pozemkový úrad (ďalej len „správny orgán“) svojím rozhodnutím podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. rozhodol o uplatnenom reštitučnom nároku tak, že sťažovateľovi nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ani právo na náhradu za nehnuteľnosti z dôvodu, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok uvedených v § 4 zákona č. 229/1991 Zb. Proti rozhodnutiu správneho orgánu podal sťažovateľ odvolanie.</p> <p>O odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu rozhodoval krajský súd rozsudkom, ktorým potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, pričom v ňom konštatoval, že v predmetnom konaní sťažovateľ nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu, t. j. že je osoba oprávnená na uplatnenie reštitučného nároku podľa § 4 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd vo svojom rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.</p> <p>Najvyšší súd odvolaniu sťažovateľa nevyhovel a vo veci rozhodol rozsudkom tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil osvojujúc si v plnom rozsahu argumentáciu krajského súdu.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutie správneho orgánu nemalo byť všeobecnými súdmi konajúcimi v jeho právnej veci potvrdené, ale naopak, zrušené a vrátené na ďalšie konanie z dôvodu jeho nezákonnosti. Sťažovateľ považuje rozhodnutie správneho orgánu za rozporné aj s čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné.</p> <p>Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ namietal, že v ich odôvodnení nebol uvedený právny argument k tej rozpornej skutočnosti, že na jednej strane sa síce stotožnili s právnym názorom, že správny orgán nebol oprávnený požadovať od sťažovateľa splnenie podmienky tzv. skutočného trvalého pobytu, ako aj podmienky úradne overeného podpisu navrhovateľa v 2. rade na splnomocnení, ale „zároveň nelogicky uznali a potvrdili správnosť takéhoto rozhodnutia správneho orgánu“, podľa ktorého aj tieto nie nepodstatné okolnosti boli dôvodom zamietnutia reštitučného nároku sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené považuje sťažovateľ napadnuté rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu za arbitrárne, neodôvodnené a nezrozumiteľné.</p>
ratio decidendi	Krajský súd aj najvyšší súd vo svojich rozsudkoch dospeli k zhodnému záveru, že sťažovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, keďže nepreukázal splnenie zákonných podmienok na uplatnenie reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb.,

predovšetkým nepreukázal, že je osobou oprávnenou na uplatnenie reštitučného nároku, a preto v konaní jeho návrh nemal úspech.

Podstatnou pre rozhodnutie v tejto veci bola otázka, či súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci pri svojom rozhodovaní mali prihliadať na listinné dôkazy preukazujúce aktívnu legitímáciu sťažovateľa (ako navrhovateľa v konaní pred správnym orgánom a odvolateľa v konaní pred súdmi) predložené až v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu správneho orgánu ako prílohy k jeho opravnému prostriedku – odvolaniu, t. j. či správne aplikovali v danom prípade ustanovenie § 250i ods. 1 OSP, podľa ktorého pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa krajského súdu aj najvyššieho súdu v návrhu sťažovateľa absentovalo preukázanie jeho aktívnej legitímácie, t. j. preukázanie jeho tvrdenia, že je právnym nástupcom správou katastra označenej vlastníčky nehnuteľností.

Ďalší nedostatok videli v tom, že zo strany sťažovateľa v jeho návrhu nebolo uvedené, z ktorého konkrétneho reštitučného dôvodu si uplatňuje svoje nároky spomedzi rôznych reštitučných dôvodov vymedzených v § 6 zákona č. 229/1991 Zb.

Keďže v konaní pred správnym orgánom sťažovateľ nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce jeho tvrdenie, že je osobou oprávnenou na uplatnenie reštitučného nároku v súlade s § 250i ods. 1 OSP, súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci rozhodnutie správneho orgánu potvrdili.

Z uvedeného je zrejmé, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci uplatnili gramatický doslovný výklad ustanovenia § 250i ods. 1 OSP a na sťažovateľom v odvolacom konaní predložené listinné dôkazy pri svojom rozhodovaní už neprihliadali.

Ratio legis v danom prípade aplikovaného zákona č. 229/1991 Zb. je výslovne vymedzený v jeho preambule a spočíva v sledovaní zmiernenia následkov niektorých majetkových krívd (ako i porušenia základných práv), ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia.

Ústavný súd po dôslednom oboznámení sa s odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento súd v posudzovanom prípade nerespektoval účel reštitúcií poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy a formalistickou interpretáciou § 250i ods. 1 OSP v spojení s § 4 zákona č. 229/1992 Zb. neprihliadajúc na jeho účel zasiahol do základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V predmetnom konaní ako správny orgán, tak i súdy zúčastnené na rozhodovaní o tejto veci považovali za podstatné vyriešenie otázky aktívnej legitímácie sťažovateľa. Je pravdou, že sťažovateľ v konaní pred správnym orgánom nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce jeho tvrdenie, že je osobou oprávnenou na uplatnenie uvedeného reštitučného nároku. Nesporným zostáva však i fakt, že už v konaní pred správnym orgánom oprávnenou osobu bol napriek tomu, že toto svoje tvrdenie v danom čase nevedel preukázať.

Rozhodnutie správneho orgánu o jeho návrhu (nepriзнание vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam ani náhrady za ne) z dôvodu nepreukázania jeho aktívnej legitímácie v predmetnom konaní v jeho dôsledkoch znamená, že bol zamietnutý návrh osoby zo zákona oprávnenej na uplatnenie reštitučného nároku, ktorá si ho už vzhľadom na § 13 zákona č. 229/1991 Zb. nemá možnosť opätovne uplatniť.

Podľa názoru ústavného súdu povinnosťou najvyššieho súdu pri preskúvaní rozhodnutia správneho orgánu vzhľadom na jeho špecifickosť (vec, podstatou ktorej je odškodnenie za krivdy spáchané minulým režimom) bolo dôsledne dbať na princípy právneho štátu a nevykladať príslušné ustanovenia aplikovaných zákonov iba formalisticky, aby tak nedošlo k neprimeranej tvrdošti zákona voči sťažovateľovi, ktorého základné práva, resp. základné práva jeho právneho predchodcu boli už zrejme porušené bez akéhokoľvek jeho zavinenia a zároveň bol najvyšší súd povinný dbať na to, aby ním zvolený postup v konaní smeroval k naplneniu účelu zákona č. 229/1991 Zb.

V danom prípade v rámci odvolacieho konania sťažovateľ predložil listinné dôkazy, ktorými preukázal svoju aktívnu legitímáciu v predmetnom konaní, t. j. odstránil procesnú

	<p>vodu konania, pre ktorú nedošlo k preskúmaniu jeho reštitučného nároku, napriek tomu v dôsledku postupu, ktorý v tejto veci zvolili sudy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci, k preskúmaniu a rozhodnutiu o jeho reštitučnom nároku v uvedenom konaní nedošlo.</p> <p>S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že aplikácia § 250i ods. 1 OSP v danom prípade sa javí ako formalistická a neprípustná, pretože opomína samotný účel zákona č. 229/1991 Zb. Preto je nutné konštatovať, že právne závery najvyššieho súdu o nepreukázaní aktívnej legitímácie sťažovateľa ako základného predpokladu úspešného si uplatnenia reštitučných nárokov v súdnom konaní sú ústavne nesúladne a porušujúce už označené základné a iné právo sťažovateľa.</p> <p>Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom porušené boli.</p> <p>Rozsudok najvyššieho súdu zrušuje a vec vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti sťažovateľa, v ktorej namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj v časti sťažnosti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu nevyhoveli, a to z dôvodu, že označeným právam sťažovateľa poskytujú ochranu všeobecné sudy a preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu je zverené najvyššiemu súdu.</p>
 Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

 spisová značka	 I. ÚS 96/2012
 sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
 druh konania	 čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
 druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	 Nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
 dátum rozhodnutia	 25. apríl 2012
 dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	 čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
 skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom namietaného konania boli nároky žalobcu – obchodnej spoločnosti, proti sťažovateľke ako žalovanej na vrátenie plnení z neplatnej kúpnej zmluvy (ktorou sťažovateľka previedla vlastníctvo k nehnuteľnostiam v obci B. na žalobcu a žalobca jej za prevod zaplatil kúpnu cenu 4 740 092 €) z dôvodu relatívnej neplatnosti tejto zmluvy podľa § 49a Občianskeho zákonníka (uzavretie kúpnej zmluvy žalobcom v omyle).</p> <p>Konajúce sudy vyhovelí nárokom žalobcu a v rámci posudzovania prejudiciálnej otázky posúdili kúpnu zmluvu ako neplatnú z dôvodu podľa § 49a Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na to rozhodli o povinnosti účastníkov vrátiť si plnenia poskytnuté podľa tejto zmluvy a sťažovateľku zaviazali na náhradu trov súdneho konania žalobcu.</p> <p>Sťažovateľka s poukazom na právny názor vyslovený v rozsudku najvyššieho súdu zastáva názor, že nebola splnená ani jedna zo zákonných podmienok na posúdenie právneho úkonu ako neplatného z dôvodu podľa § 49a v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka. Zároveň sťažovateľka uvádza podrobnú argumentáciu vo vzťahu k nesprávnym skutkovým a právnym záverom okresného súdu a krajského súdu, ktoré sú podľa nej arbitrárne a porušujúce jej základné právo</p>
 ratio decidendi	<p>Ústavný súd po preskúmaní skutkových a právnych záverov vyslovených v rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tieto sú ústavne nekonformné.</p> <p>Pokiaľ okresný súd pri svojich právnych záveroch argumentoval aplikáciou tzv. extenzívneho výkladu ustanovenia čl. III ods. 2 spornej kúpnej zmluvy, je nutné konštatovať, že ním aplikovaný výklad nie je možné z ústavného hľadiska akceptovať ako výklad extenzívny a ústavne udržateľný.</p>

Podľa názoru ústavného súdu ani pri prihladnutí „na vôľu strán pri prijímaní právneho úkonu“ nie je možné aplikovať taký výklad zmluvných dojednaní, ktorý odporuje ich samotnému jazykovému vyjadreniu.

Preto v danom prípade nie je možné ústavne akceptovateľným spôsobom z vyhlásenia sťažovateľky ako predávajúcej uvedeného v čl. III ods. 2 spornej kúpnej v znení: „vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nie je a po ich prevode na kupujúceho nebude obmedzené žiadnym zmluvným vzťahom alebo inou dohodou medzi predávajúcim a treťou osobou, či už písomnou alebo ústnou, na základe ktorých by mohlo dôjsť k akémukoľvek ovplyvneniu vlastníckeho práva kupujúceho k nehnuteľnostiam, budúcej držby a užívania nehnuteľností, prevodu vlastníctva k nim z kupujúceho na ním určenú osobu, alebo by mohli iným spôsobom nepriaznivo ovplyvniť transakciu so zamýšľanou zmluvou alebo s jej priebehom; nie je ani a ani nebolo začaté žiadne súdne, rozhodcovské, správne, exekučné či daňové konanie, ktoré sa týka nehnuteľností, ich častí, či práv tretích osôb k nehnuteľnostiam, že nepostúpil tretím osobám žiadne práva, ktoré by mohli mať za následok obmedzenie vlastníckeho práva kupujúceho k nehnuteľnostiam.“ ustáliť, že by sa vzťahovalo aj na hrozbu iniciovania občianskoprávných i trestnoprávných konaní zo veriteľky bývalého lízingového nájomcu nehnuteľností tvoriacich predmet zmluvy (ďalej len „veriteľka“), o ktorej hrozbe mala sťažovateľka podľa okresného súdu preukázať vedomosť pred uzatvorením kúpnej zmluvy. Osobitne, ak dôvodom tejto hrozby malo byť to, že sťažovateľka neakceptovala návrh zástupcu veriteľky, aby sťažovateľka plnenie, ktoré by bola povinná poskytnúť z titulu vyrovnania po ukončení lízingu lízingového nájomcu nehnuteľností, neposkytla bývalému lízingovému nájomcovi, ale veriteľke tejto spoločnosti.

Nie je akceptovateľný záver okresného súdu odobrený aj krajským súdom, že vzhľadom na existenciu takejto hrozby vedomosť sťažovateľky (o takejto hrozbe, pozn.) a neupozornenie žalobcu na túto hrozbu bolo vyhlásenie sťažovateľky uvedené v čl. III ods. 2 kúpnej zmluvy nepravdivé, a preto žalobca zmluvu uzatvoril v omyle.

Ani skutočnosť, že veriteľka po uzavretí kúpnej zmluvy a uhradení vyrovnania z ukončenia lízingu priamo bývalému lízingovému nájomcovi iniciovala civilné konanie (v ktorom dokonca došlo k vydaniu predbežného opatrenia zakazujúceho žalobcovi nakladať s nadobudnutou nehnuteľnosťou) a podala trestné oznámenie, nemôže spochybniť arbitrárnosť záverov vyslovených v danej veci všeobecnými súdmi.

Rovnako arbitrárnosť týchto záverov nie je spôsobilá spochybniť ani okolnosť, že „zámerom žalobcu pri uzatváraní právneho úkonu bolo široké vymedzenie rozsahu potencionálnych nebezpečenstiev a poskytnutie čo najväčšej ochrany zo strany žalovaného tak, ako si to žalobca pred uzatvorením zmluvy vymienil“.

Aj keď „ustanovenie čl. III. ods. 2 kúpnej zmluvy vymedzuje široký rozsah ubezpečení o právnej bezvadnosti nehnuteľností“, v ňom vymedzený rozsah ubezpečení sa vzťahuje na stav existujúci v čase uzatvárania zmluvy, pokiaľ ide o vedenie civilných či trestných konaní, ktoré by mohli ovplyvniť vlastníctvo žalobcu ako kupujúceho, resp. do budúcnosti po uzavretí kúpnej zmluvy sa vzťahuje len vyhlásenie sťažovateľky, že „vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nie je a po ich prevode na kupujúceho nebude obmedzené žiadnym zmluvným vzťahom alebo inou dohodou medzi predávajúcim a treťou osobou“.

Vzhľadom na uvedené sa posudzovanie ďalších čiastkových záverov okresného súdu v spojení s odobrujúcimi závermi krajského súdu javí ako bezpredmetné.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že za neodôvodnený a ústavne nekonformný je nutné považovať aj záver (hoci vychádzajúci vzhľadom na už uvedené z nesprávnej premisy), že žalobca nemohol ani pri náležitej starostlivosti zistiť, že právny zástupca veriteľky prezentoval svoju pripravenosť podniknúť rôzne právne postupy vrátane iniciovania civilných či trestných konaní súvisiacich s nehnuteľnosťou tvoriacou predmet kúpnej zmluvy na účely dosiahnutia uspokojenia svojej pohľadávky proti bývalému lízingovému nájomcovi.

Práve pri vyhodnotení náležitej starostlivosti okresný súd opomenul správne vyhodnotiť vedomosť žalobcu o existencii záväzku lízingového nájomcu voči jeho veriteľke z dôvodu personálneho prepojenia a totožnosti v osobe štatutára žalobcu a materskej spoločnosti žalobcu, ktorá nadobudla obchodné podiely v spoločnosti lízingového nájomcu.

Práve táto vedomosť pri náležitej obozretnosti a starostlivosti a pri dôslednom právnom preverení všetkých potencionálnych rizík spojených s nadobudnutím

	<p>nehnuteľnosti zakladá dôvodné očakávanie zistiť aj stav uspokojenia tejto pohľadávky a zamýšľané kroky jej veriteľky.</p> <p>Ústavný súd preto konštatuje dôvodnosť argumentácie sťažovateľky o nesplnení žiadnej zo zákonných podmienok na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu – kúpnej zmluvy z dôvodu omylu žalobcu ako kupujúceho.</p> <p>Vzhľadom na arbitrárnosť záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy nebol naplnený zákonný predpoklad na vyhoviecie nárokom žalobcu na vrátenie si vzájomných plnení z kúpnej zmluvy a ústavný súd poznamenáva, že splnenie predpokladov na uloženie takejto povinnosti činí rozporným aj skutočnosť, že na nehnuteľnostiach viazne záložné právo zriadené žalobcom po nadobudnutí vlastníctva na zabezpečenie splnenia jeho záväzkov z úveru poskytnutého mu bankou.</p> <p>Argumentácia sťažovateľky o namietanom porušení jej základného práva na rovnosť zbrani podľa čl. 47 ods. 3 ústavy spočívajúca v spochybňovaní dôveryhodnosti svedka s poukazom na jeho prepojenosť so žalobcom v čase jeho výpovede, ako i v súčasnosti (keď zastupuje, resp. je uvádzaný ako kontaktná osoba pri uplatňovaní plnenia napadnutých rozsudkov zo strany žalobcu) nebola spôsobilá pre ustálenie aj porušenia označeného základného práva okresným súdom a krajským súdom. Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľky v časti namietaného porušenia čl. 47 ods. 3 ústavy nevyhovel.</p> <p>Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu porušené bolo.</p> <p>Rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 130/2012
súdca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - vyhoviecie
dátum rozhodnutia	9. máj 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením okresného súdu, ktorým boli jeho námietky proti exekúcii zamietnuté.</p> <p>Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému, pričom ako exekučný titul uvádza zoznam prihlášok veriteľov, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky v konkurze vedenom proti sťažovateľovi ako úpadcovi v zmysle § 45 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).</p> <p>Súdny exekútor však podaním doručeným okresnému súdu požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to na základe exekučného titulu – uznesenia krajského súdu o zrušení konkurzu (ďalej len „uznesenie o zrušení konkurzu“), teda nie na základe exekučného titulu – zoznamu prihlášok, ako to navrhol oprávnený.</p> <p>Krajský súd v uznesení o zrušení konkurzu rozhodol týmto výrokom:</p> <p>I. Konkurz na majetok úpadcu: sťažovateľ... zrušuje z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu.</p> <p>II. Správcovi konkurznej podstaty... určuje odmenu a náhradu výdavkov vo výške 17.872,90 Sk.</p> <p>III. Správcovi konkurznej podstaty súd ukladá, aby do 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia písomne oznámil sudu, či uzavrel účtovné knihy a zostavil účtovnú uzávierku úpadcu.</p> <p>IV. Zbavuje JUDr. D. K.... funkcie správcu konkurznej podstaty.“</p> <p>Okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, pričom ako exekučný titul neuvádza zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze, ako to navrhol oprávnený, ani uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu, ako uviedol súdny exekútor</p>

	<p>v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale prihlášku konkurznej pohľadávky právneho predchodcu oprávneného., voči sťažovateľovi ako úpadcovi v konkurznom konaní, ktoré bolo vyhlásené uznesením krajského súdu a zrušené uznesením krajského súdu, o vymoženie 163 684,89 € a trov exekúcie (ďalej len „prihláška konkurzného veriteľa“). Oprávneným v exekúcii je obchodná spoločnosť (právny nástupca predchodcu) a povinným je sťažovateľ.</p> <p>Súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí. V upovedomení o začatí exekúcie súdny exekútor uviedol, že vykonateľným exekučným titulom je uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu a to napriek tomu, že z poverenia okresného súdu na vykonanie exekúcie vyplýva, že exekučným titulom na výkon exekúcie je prihláška konkurzného veriteľa.</p> <p>Sťažovateľ podal po doručení upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii.</p> <p>Uznesením okresného súdu boli námietky sťažovateľa proti exekúcii zamietnuté.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd v úvode odôvodnenia svojho uznesenia uvádza, že exekučným titulom pre vykonanie exekúcie bola prihláška konkurznej pohľadávky právneho predchodcu oprávneného. Následne však v ďalšej časti odôvodnenia okresný súd poukazuje na to, že exekučným titulom je zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze.</p> <p>Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia okresného súdu, súd sa námietkou sťažovateľa, že uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzného konania nemôže byť exekučným titulom, keďže sa ním nepriznáva právo, nezaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok a nie je v ňom uložená povinnosť sťažovateľovi zaplatiť oprávnenému pohľadávku, vôbec nezaoberal. Taktiež sa vôbec nezaoberal námietkou sťažovateľa, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané v rozpore so zákonom.</p> <p>Úlohou ústavného súdu je podľa špecifických okolností konkrétneho prípadu posúdiť, či absencia odôvodnenia, tak ako na ňu poukazoval sťažovateľ vo svojej sťažnosti, dosahuje takú intenzitu, že ňou bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vo veci sťažovateľa ústavný súd dospel k názoru, že uznesenie okresného súdu, ktorým súd vôbec nereagoval na námietky sťažovateľa proti exekúcii vo vzťahu k exekučnému titulu – uzneseniu krajského súdu o zrušení konkurzu, nereagoval na námietky sťažovateľa, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané v rozpore so zákonom, a nie je z neho ani zrejmé, či exekučným titulom na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému má byť prihláška konkurzného veriteľa alebo zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 4 zákona o konkurze, nespĺňa minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že oprávnený podal návrh na začatie exekučného konania na základe exekučného titulu – zoznamu prihlášok podľa § 47 ods. 2 zákona o konkurze.</p> <p>Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľove námietky smerovali voči exekúcii, ktorá mala byť realizovaná na základe exekučného titulu – uznesenia krajského súdu o zrušení konkurzu. Sťažovateľ pri podávaní námietok vychádzal oprávnene z údajov uvedených v upovedomení o začatí exekúcie, z ktorých vyplývalo, že exekučným titulom je uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu.</p> <p>Tým, že okresný súd skonštatoval, že exekučným titulom je prihláška konkurzného veriteľa, resp. že exekučným titulom je zoznam prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze, a to napriek tomu, že v upovedomení o začatí exekúcie je ako exekučný titul uvádzané uznesenie krajského súdu o zrušení konkurzu a námietky sťažovateľa zamietol bez toho, aby mu dal možnosť vyjadriť sa ku prihláške konkurzného veriteľa, resp. zozname prihlášok podľa § 45 ods. 2 zákona o konkurze ako exekučným titulom, na základe ktorých má byť exekúcia vykonávaná, porušil základné právo sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu porušené boli.</p> <p>Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu vysporiadať sa s námietkami sťažovateľa voči exekúcii, a to s prihladením na exekučný titul uvádzaný v upovedomení o začatí exekúcie a tiež s prihladením na exekučný titul uvádzaný v poverení okresného súdu na vykonanie exekúcie.</p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	***
---	-----

Nálezy – priet'ahy v konaní:

Spisová značka	I. ÚS 52/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – v časti vyhovené - v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného riaditeľstva PZ a okresnej prokuratúry v trestnom konaní začatom v roku 2009, v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 98/2010 z 11. novembra 2010.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd v trestnej veci sťažovateľa už v náleze sp. zn. I. ÚS 98/2010 z 11. novembra 2010 konštatoval, že v danom prípade nejde o vec právne zložitú, avšak po skutkovej stránke ide o vec vyžadujúcu si vykonanie rozsiahleho dokazovania na účely zistenia skutočností dôležitých pre trestné konanie. Na druhej strane z priebehu konania v predmetnej veci je zrejmé, že po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 98/2010 z 11. novembra 2010 vykonanie zostávajúcich dôkazov nezabralo taký časový priestor, ktorý by mohol významnejším spôsobom predĺžiť konanie, resp. stav trestnej veci sťažovateľa v prípravnom konaní.</p> <p>2. Pri hodnotení preskúmvanej veci podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd zo sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a vyšetrovacieho spisu zistil, že sťažovateľ aj po vydaní nálezu ústavného súdu z 11. novembra 2010 v predmetnom konaní využíval svoje procesné práva. V dôsledku týchto právnych úkonov sťažovateľa došlo k predĺženiu predmetného konania, ktoré však nemožno pripísať na vrub OR PZ alebo okresnému prokurátorovi, ako ani na vrub sťažovateľovi.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom OR PZ a okresnej prokuratúry v preskúmvanom konaní.</p> <p>3.1 Pokiaľ ide o postup OR PZ v konaní, ústavný súd zistil, že v období po vydaní nálezu ústavného súdu z 11. novembra 2010 do 27. mája 2011, keď bol spisový materiál v predmetnej veci spolu s návrhom na podanie obžaloby doručený okresnej prokuratúre, OR PZ v rámci vykonávania dokazovania, resp. zabezpečovania podkladov pre rozhodnutie v trestnom konaní uskutočnilo viaceré výsluchy svedkov, zabezpečilo potrebné listinné podklady a zároveň rozhodlo o mnohých procesných návrhoch samotného sťažovateľa. Podľa ústavného súdu postup OR PZ v predmetnom konaní po vydaní nálezu ústavného súdu z 11. novembra 2010 smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a nebol poznačený priet'ahmi alebo neefektívnym postupom OR PZ.</p> <p>3.2 V období od 27. mája 2011 až do 28. februára 2012, keď bola v predmetnej veci podaná obžaloba proti sťažovateľovi, sa spis v tejto veci nachádzal na okresnej prokuratúre. Podľa zistenia ústavného súdu (identické zistenie možno vyvodiť aj zo samotného vyjadrenia okresnej prokuratúry v tejto veci) okresná prokuratúra v uvedenom období nevykonala žiaden procesný úkon okrem zapožičania spisu v tejto veci Generálnej prokuratúre v súvislosti s konaním vedeným okresným súdom (predmetom tohto konania bola žaloba o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom iniciovaná sťažovateľom).</p> <p>Z uvedeného je zrejmé, že okresná prokuratúra počas obdobia trvajúceho deväť mesiacov nevykonávala v tejto veci žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobom, ktorý možno označiť za postup bez priet'ahov.</p> <p>V okolnostiach prípadu, keď v predmetnom trestnom konaní od vznesenia obvinenia proti sťažovateľovi uplynulo takmer 12 rokov, a navyše ústavný súd už raz nálezhom konštatoval, že označené práva sťažovateľa v tomto konaní boli porušené, okresná prokuratúra nebrala do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ je v celom priebehu trestného konania na základe pomalého postupu tohto štátneho orgánu v stave dlhodobej právnej</p>

	<p>neistoty.</p> <p>Základné právo sťažovateľa, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresnej prokuratúry v období po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 98/2010 z 11. novembra 2010 porušené bolo.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 500 €.</p> <p>V zostávajúcej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 98/2010, II. ÚS 32/03, III. ÚS 183/05

spisová značka	I. ÚS 95/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nevyhnutnosť nariadenia znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Po právnej stránke konanie o určenie vlastníckeho práva je vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a ktorá nie je zložitá.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka prispela k zbytočným prieťahom v konaní.</p> <p>3. Pri skúmaní skutočností, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu uvedeného základného práva a iného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek skutočnosti, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní.</p> <p>Ústavný súd musí konštatovať, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby ani po uplynutí viac ako 3 rokov a dvoch mesiacov nebol vypracovaný znalecký posudok.</p> <p>Ústavný súd nepovažoval za potrebné do detailov rozoberať všetky úkony, ktoré okresný súd vykonal, keďže doba 3 rokov a 2 mesiacov, počas ktorej okresný súd nebol schopný zabezpečiť vypracovanie znaleckého posudku, nemôže byť ničím ospravedlniteľná.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľke priznáva finančné zadostučinenie v sume 3 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04

spisová značka	I. ÚS 56/2012
sudca spravodajca	Milan Ealík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	25. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu

	v konaní o určení vlastnictva k nehnuteľnosti, ktoré začalo v roku 1991.
ratio decidendi	<p>1. Po právnej stránke konanie o určení vlastnictva k nehnuteľnosti je štandardná občianskoprávna vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Zložitou sa môže javiť iba z dôvodu viacerých účastníkov konania a z toho vyplývajúcej komplikovanejšej situácie pri odstraňovaní nedostatkov žaloby, zmeny okruhu účastníkov v dôsledku úmrtí v kontexte s doručovaním písomností, ako aj vykonávania dokazovania výsluchmi účastníkov a svedkov.</p> <p>K faktickej zložitosti prispieva aj podávanie protinávrhov a „dodatkov k nim“ odporcami (medzi ktorých patrí aj sťažovateľka) a ich dispozícia s nimi (vzájomný návrh podali a vzali späť a následne znova podali).</p> <p>2. Ústavný súd zo sťažnosti a spisu zistil, že na celkovej dĺžke konania sa sťažovateľka nepodieľala.</p> <p>3. Ústavný súd sa zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a zistil, že celé namiatané konanie je poznačené neefektívnym postupom okresného súdu. Okrem neefektívneho postupu sa v priebehu konania vyskytli aj obdobia dlhšej nečinnosti okresného súdu, spolu 6 rokov a 8 mesiacov.</p> <p>Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas viac ako 6 rokov okresný súd nevykonával vo veci žiadne úkony. Navyše, okresný súd ani v ostatných obdobiach nevykonával vo veci vždy úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádzala.</p> <p>Ústavný súd zo spisu zistil, že tie procesné úkony, ktoré okresný súd vykonal, sú poznačené neefektívnosťou, konajúci súd napríklad mnohokrát bezvýsledne vyzýval žalobcu na predloženie listinných dôkazov bez toho, aby použil aj poriadkové opatrenie voči žalobcovi.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Aj keď k porušeniu označených práv došlo nečinnosťou okresného súdu; ústavný súd však nevyhovел tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala, aby prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, pretože mu to už prikázal v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 532/2010.</p> <p>Sťažovateľke priznáva finančné zadošťučinenie v sume 2 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 532/2010

spisová značka	I. ÚS 70/2012
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - vyhovené
dátum rozhodnutia	25. apríl 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. K prerokovaniu veci bolo ustanovených viacero zákonných sudcov, ktorí však boli pasívni a neorganizovali prácu tak, aby vo veci bolo čo najskôr rozhodnuté.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil okolnosti, na základe ktorých by sťažovateľka prispela k celkovej dĺžke súdneho konania. Naopak, sťažovateľka opakovane namietala prieťahy v konaní okresného súdu.</p> <p>3. Ústavný súd z hľadiska prieťahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Okresný súd v tomto ohľade nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neefektívnosťou a nesústreďenosťou. Za celé obdobie len raz</p>

	<p>nariadil súdne pojednávanie, ktoré odročil na neurčito a vec meritórne neposudzoval.</p> <p>Ústavný súd hodnotí obdobie absolútnej nečinnosti okresného súdu ako zbytočné prieťahy v konaní v trvaní viac ako 3 roky a 8 mesiacov.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 4 roky) došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 58/2012
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - vyhovené
dátum rozhodnutia	9. mája 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej zamestnávateľovi zamestnancom, ktoré začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej zamestnávateľovi zamestnancom, teda po právnej stránke ide o štandardnú pracovno-právnu vec patriacu do agendy všeobecného súdnictva. K prerokovaniu veci bolo nariadených veľa pojednávaní (20), z ktorých ale bolo aj veľa odročených (18) na žiadosť účastníkov konania vrátane sťažovateľa.</p> <p>2. Ústavný súd dospel k záveru, že aj sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke súdneho konania tým, že žiadal o odročenie pojednávania z rôznych, teda aj nepodstatných dôvodov.</p> <p>3. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu veľký počet odročených pojednávaní na žiadosť účastníkov konania nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za dlhé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.</p> <p>Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neefektívnosťou a nesústredenosťou, ktoré nemôže ísť na ťarchu sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 6 rokov) došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 22/2012
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - vyhovené
dátum rozhodnutia	16. máj 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 1994.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľky čiastočne prispeli k celkovej dĺžke súdneho konania. Sťažovateľky opakovane navrhovali zmenu žalobného petitu, o ktorej musel okresný súd rozhodovať. Na druhej strane však sťažovateľky v tomto ohľade konali v súlade s procesnoprávnymi zákonnými predpismi a navyše sa opakovane domáhali odstránenia prieťahov v konaní. Počas celého konania boli sťažovateľky riadne zastúpené právnym zástupcom, s ktorým mohol okresný súd konať aj v ich neprítomnosti.</p> <p>3. Sťažovateľky poukázali na celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako 17 rokov. Okresný súd v tomto ohľade nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu procesnoprávnymi predpismi (predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom).</p> <p>Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou konania, neefektívnosťou a nesústreďenosťou. Okresný súd síce mechanicky nariaďoval súdne pojednávania, ale ich v prevažnom rozsahu bez ďalšieho odročoval a vec meritórne neposudzoval.</p> <p>Okresný súd bol viac ako 9 rokov a 4 mesiace úplne nečinný.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 17 rokov), keď posudzovaná vec nie je stále právoplatne skončená, došlo u sťažovateľiek k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľkám priznáva primerané finančné zadosťučinenie každej v sume po 5 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 145/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - vyhovené
dátum rozhodnutia	16. máj 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v trestnom konaní, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nutnosť opätovného nariaďovania pojednávania, ako aj so zreteľom na vykonanie dôkazov navrhnutých účastníkmi konania možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a nie je právne zložitá.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľ, ktorý je poškodenou stranou v trestnom konaní, prispel k predĺženiu konania.</p> <p>3. Okresný súd síce vo veci od začatia konania priebežne vykonával úkony smerujúce k jej prerokovaniu a rozhodnutiu, avšak jeho rozsudky vo veci samej boli opakovane zrušené odvolacím súdom.</p> <p>Postup okresného súdu je potrebné charakterizovať ako neefektívny, a teda taký, ktorý nevedol k meritórnemu ukončeniu veci.</p> <p>Pri hodnotení celkového postupu okresného súdu je neopomenuteľnou aj okolnosť, že trestnému konaniu vedenému okresným súdom predchádzalo trestné konanie v prípravnom štádiu, ktoré začalo ešte v roku 2005.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom</p>

	konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracovala : JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.